

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (hetedik tanács)

2017. október 19.*

„Előzetes döntéshozatal – Közvetett adók – Tőkefelhalmozás – 1,5% os illetéknek újonnan kibocsátott részvények vagy a valamely tagállamban értéktőzsdei jegyzésre szánt részvények elszámolóháznak történő átruházására (*clearance service*) történő kivetése”

A C-573/16. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (legfelsőbb bíróság [Anglia és Wales], kancelláriai kollégium, Egyesült Királyság) a Bírósághoz 2016. november 14-én érkezett, 2016. október 20-i határozatával terjesztett elő

az **Air Berlin plc**

és

a **Commissioners for Her Majesty's Revenue & Customs**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (hetedik tanács),

tagjai: A. Rosas tanácselnök (előadó), C. Toader és A. Prechal bírák,

főtanácsnok: P. Mengozzi,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- az Air Berlin plc képviseletében S. Grodzinski QC és M. Jones barrister, M. Whitehouse, D. Pickstone és M. Greene solicitors,
- az Egyesült Királyság kormánya képviseletében D. Robertson, meghatalmazotti minőségben, segítője: R. Baldry QC,
- az Európai Bizottság képviseletében R. Lyal és W. Roels, meghatalmazotti minőségben,

tekintettel a főtanácsnok meghallgatását követően hozott határozatra, miszerint az ügy elbírálására a főtanácsnok indítványa nélkül kerül sor,

* Az eljárás nyelve: angol.

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a tőkeemelés [helyesen: tőkefelhalmozást] terhelő közvetett adókról szóló, 1969. július 17-i 69/335/EGK tanácsi irányelv (HL 1969. L 249., 25. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 11. o.) 10. és 11. cikkének, a tőkeemelés [helyesen: tőkefelhalmozást] terhelő közvetett adókról szóló, 2008. február 12-i 2008/7/EK irányelv (HL 2008. L 46., 11. o.) 4. és 5. cikkének, valamint az EK-Szerződés 12., 43., 48., 49. vagy 56. cikkének (jelenleg EUMSZ 18., EUMSZ 49., EUMSZ 54., EUMSZ 56. és EUMSZ 63. cikk) értelmezésére vonatkozik.
- 2 E kérelmet az Air Berlin plc és a Commissioners for Her Majesty's Revenue & Customs (az Egyesült Királyság adó- és vámhatósága, a továbbiakban: HMRC) között, a Finance Act 1986 (az 1986. évi költségvetési törvény, a továbbiakban: FA 1986) 70. cikke szerinti, a 2006. és 2009. évben történő bizonyos részvényátruházásokat terhelő illeték kivetésének tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 69/335 irányelv

- 3 A 69/335 irányelv első preambulumbekzdése szerint az irányelv célja a tőke szabad mozgásának a hazai piacéhoz hasonló jellemzőkkel bíró gazdasági unió létrehozása érdekében történő előmozdítása. Ennek érdekében, amint az a hatodik–nyolcadik preambulumbekzdéséből kitűnik, az irányelv harmonizálni kívánja az Európai Közösségen belül a tőketársaságoknak juttatott tőkére kivetett tőkeilletéket a közös piacon kizárólag egyszer alkalmazható, tőkefelhalmozást terhelő adó bevezetésével, valamint az ezen egyszer kivethető adóval azonos jellemzőkkel rendelkező valamennyi más közvetett adó eltörlésével.
- 4 A 69/335 irányelv 4. cikkének (1) bekezdése felsorolja azokat az ügyleteket, amelyek tőkeilleték alá tartozhatnak. Ezen ügyletek közé tartoznak többek között a tőketársaság alapítása, és a tőketársaság jegyzett tőkéjének emelése.
- 5 A 69/335 irányelv 10. cikke előírja a tőkeilletékekkel azonos jellemzőkkel rendelkező adók eltörlését az említett irányelv 4. cikkében említett ügyletek tekintetében.
- 6 A 69/335 irányelv 11. cikke értelmében:

„A tagállamok semmilyen adót nem vetnek ki, amely [helyesen: A tagállamok semmilyen formában nem vetnek ki adót a(z)]:

- a) értéktőzsdei megjelenéssel, kibocsátással, jegyzésre engedélyezéssel függ össze, s amely a piacon elérhetővé vagy forgalomképesé teszi a részvényeket és más hasonló jellegű értékpapírokat, vagy az ilyen értékpapírokat megtestesítő bizonyítványokat, függetlenül a kibocsátótól; [helyesen: a részvények, részesedések, illetve más, hasonló jellegű értékpapírok, illetve ezen értékpapírokat megtestesítő igazolások létrehozására, kibocsátására, tőzsdei bevezetésére, forgalomba hozatalára és az azokkal való kereskedelemre, függetlenül a kibocsátó személyétől];

- b) hitel, beleértve az államkötvényeket, amelyet adósságlevelek vagy más forgalomképes értékpapírok kibocsátásával vesznek fel, függetlenül a kibocsátótól, vagy a kapcsolódó formai követelményektől; vagy amely értéktőzsdei megjelenéssel, kibocsátással, jegyzésre engedélyezéssel függ össze, amely műveletek a piacon elérhetővé vagy kereskedelemre alkalmassá teszik az ilyen adósságleveleket vagy más forgalomképes értékpapírokat [helyesen: a kötvény vagy más átruházható értékpapír kibocsátása útján felvett hitelekkel – beleértve az államkötvényeket is –, valamint e kötvények, illetve egyéb átruházható értékpapírok előállításával, kibocsátásával, tőzsdei bevezetésével, forgalomba hozatalával vagy kereskedelmével függ össze, a kibocsátó személyétől, valamint az irányadó formai követelményektől függetlenül].”
- 7 Mindazonáltal ezen irányelv 12. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében a tagállamok által a 10. és a 11. cikk rendelkezéseitől eltérve kivethetők „illetékek értékpapírok átruházására, átalánydíjas formában vagy másként”; [helyesen: az értékpapírok átruházását terhelő, átalányösszegben vagy más módon meghatározott adók].

A 2008/7 irányelv

- 8 A 2008/7 irányelv a 69/335 irányelv átdolgozása, amely irányelv megfogalmazását lényegében átveszi. Mindazonáltal, amint az a (4)–(6) preambulumbekzdéséből kitűnik, a tőkeilleték fokozatos megszüntetésére irányul.
- 9 Ezen irányelv 4. cikke a szerkezetátalakítási műveletekre irányul.
- 10 Az említett irányelv „Közvetettadó-mentes ügyletek” című 5. cikke előírja:

„(1) A tagállamok semmilyen formájú közvetett adót nem vethetnek ki a tőkeegyesítő társaságokra az alábbi ügyletek tekintetében:

- a) a tőke-hozzájárulások;
- b) a tőke-hozzájárulás részeként nyújtott kölcsönök, illetve szolgáltatások;

[...]

(2) A tagállamok semmilyen [helyesen: semmilyen formában] közvetett adót nem vethetnek ki a következő esetekben:

- a) kibocsátótól függetlenül, részvények, üzletrészek vagy más hasonló értékpapírok, illetve ilyen értékpapírokat megtestesítő igazolások elkészítése, kibocsátása, értéktőzsdei bevezetése, piaci forgalomba bocsátása, illetve forgalomképpé tétele [helyesen: létrehozása, kibocsátása, értéktőzsdei bevezetése, forgalomba hozatala, illetve az azokkal való kereskedelem];

[...]”

- 11 Mindazonáltal ugyanezen irányelv 6. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében a tagállamok által az 5. cikk rendelkezéseitől eltérve kivethetők „értékpapír-átruházásra átalányalapon vagy más módon felszámított illetékek”; [helyesen: az értékpapírok átruházását terhelő, átalányösszegben vagy más módon meghatározott adók].

Az Egyesült Királyság joga

- 12 Az Egyesült Királyság nem vet ki tőkeilletéket. Ezzel szemben bélyegilletéket vet ki a részvényátruházást eredményező egyes iratokra. A részvények átruházási okirat formájában történő értékesítésekor a bélyegilleték az átruházás ellenértékének összege vagy értéke 0,5%-ának felel meg, a Finance Act 1999 (az 1999. évi költségvetési törvény) 13. mellékletének 1. pontja szerint. Amennyiben a részvényátruházás nem értékesítés útján történik, a bélyegilleték a Finance Act 1999 13. mellékletének 16. pontja szerint 5 font sterling (GBP) (hozzávetőleg 7 euró). Ezen 5 GBP illeték 2008-ben megszűnt.
- 13 Amennyiben ezen átruházás nem okirattal történik, például elektronikus átruházás esetében, bélyegilletéktartalék-adó (*Stamp Duty Reserve Tax*, a továbbiakban: SDRT) fizetendő az FA 1986 87. cikke szerint, és mértéke az átruházás ellenértékének összege vagy értéke 0,5%-ának felel meg.
- 14 Mivel nehéz kivetni az adót az elszámolási rendszerekben történő minden egyes tulajdonátruházás alkalmával, különös rendelkezések alkalmazandók. A szabályozás, a jelen esetben az FA 1986 70. vagy 96. cikke, 1,5%-os mértékű bélyegilleték vagy SDRT megfizetését írja elő az értékpapírok elszámolási rendszerbe történő első bevezetésekor, mivel az e rendszeren belüli későbbi átruházások adómentesek. Mindazonáltal a HMRC jóváhagyásával az elszámolóház választhatja az FA 1986 97A. cikkében foglalt alternatív szabályozást, amely a részvények elszámolóházba történő bevezetésekor az 1,5%-os illeték alóli mentességet, azonban az ezen elszámolóházon belüli bármely átruházás esetében az átruházás ellenértéke 0,5%-ának megfelelő mértékű SDRT-t ír elő.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 15 Az Air Berlin az Egyesült Királyságban bejegyzett kereskedelmi légitársaság. 2006. május 11-én tőzsdei bevezetést (első nyilvános forgalomba hozatal) hajtott végre a frankfurti értéktőzsdén.
- 16 A német jog szerint az Air Berlin a frankfurti értéktőzsdei jegyzése érdekében köteles valamennyi azonos osztályba tartozó részvényét jegyezni, ideértve azokat is, amelyeket nem kíván értékesíteni a tőzsdére történő bevezetéskor. E követelménynek való megfelelés érdekében a légitársaság köteles volt a kibocsátott részvénytőke összességét megtestesítő meglévő törzsrészvényei feletti rendelkezési jogot a Clearstream Banking AG-ra (a továbbiakban: Clearstream Frankfurt) mint a frankfurti értéktőzsde értékpapírkezelő és -elszámoló meghatalmazottjára átruházni.
- 17 A meglévő részvényesek meglévő 40 177 604 törzsrészvényének – amely feletti rendelkezési jogot az Air Berlin átruházta a Clearstream Frankfurt részére – összetétele a következő volt:
- a munkavállalók (akik nem adhatták el részvényeiket) 2 177 604 törzsrészvénye; és
 - 38 000 000 törzsrészvény (amelyek korlátozás nélkül értékesíthetők voltak, amelyek közül 20 608 696 részvényt megtartottak a meglévő részvényesek, 17 391 304 részvény pedig a tőzsdére való bevezetés keretében nyilvános értékesítésre került).
- 18 Az FA 1986 70. cikke alapján ezen, a Clearstream Frankfurt részére történő részvényátruházási ügyleteket 4 971 410 GBP (hozzávetőleg 7 282 100 euró) – azaz a részvények átruházás időpontjában érvényes piaci értéke 1,5%-ának megfelelő – bélyegilleték terhelte az Egyesült Királyságban.
- 19 Az első nyilvános forgalomba hozatal keretében 19 565 217 új részvény kibocsátására került sor, amelyek nem tartoznak a 40 177 604 átruházott részvény közé, és amelyek értékére, az Egyesült Királyság észrevételei szerint nem vetettek ki bélyegilletéket.

- 20 2009. június 10-én az Air Berlin további 4 500 000 törzsrészcévenyét bocsátott ki, egyenként 3,50 euró (azaz összesen 15,75 millió euró) értékben, három különböző részvényes javára. Az e részvények feletti rendelkezési jog Clearstream Frankfurttra történő átruházására, amely szükséges volt a frankfurti értéktőzsdén való jegyzésükhöz, 2009. október 7-én került sor, és 241 010 GBP (hozzávetőleg 260 580 euró) összegű – azaz a részvények átruházás időpontjában érvényes piaci értéke 1,5%-ának megfelelő – bélyegilleték terhelte.
- 21 Az FA 1986 97A. cikke szerinti választás HMRC általi jóváhagyása rendszerint attól függ, hogy az elszámolóház működtetője olyan megállapodásokat köt-e, amelyek biztosítják arról a HMRC-t, hogy az ezen elszámolóház keretében később történő minden egyes átruházási ügylet után 0,5%-os SDRT-t szednek be, és hogy megfelelnek az SDRT-re vonatkozó szabályozásokból eredő egyéb kötelezettségeknek.
- 22 Míg az Egyesült Királyság joga értelmében a Clearstream Frankfurtnak lehetősége volt az FA 1986 97A. cikkében foglalt szabályozás választására a két, 2006. és 2009. évi részvényátruházási ügylet vonatkozásában, az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy nem élt e választási lehetőséggel. Egyébiránt az Air Berlin nem követelhetette meg a Clearstream Frankfurttól e lehetőség igénybevétele.
- 23 Az Egyesült Királyság jogszabályai nem határozzák meg a kötelezett személyt a bélyegilleték tekintetében. Ha azonban valamely részvényátruházást nem bélyegeznek le megfelelően, a részvények átvevője nem jegyezhető be jogos tulajdonosként, és a részvényátruházás nem fogadható el bírósági eljárásban bizonyítékként. Ezért rendszerint ezen átvevő gondoskodik a bélyegilleték megfizetéséről. Az elszámolóházak tekintetében azonban az volt a szokásos kereskedelmi gyakorlat, hogy a részvényeit az elszámolóházhoz továbbító társaság fizette a bélyegilletéket. Így az Air Berlin fizette meg a bélyegilletéket a két, 2006. és 2009. évi részvényátruházási ügylet vonatkozásában.
- 24 2010. március 23-án az Air Berlin azt kérte, hogy a HMRC fizesse vissza az ezen ügyletekre kivetett bélyegilletéket. A HMRC 2011. szeptember 5-i határozatával elutasította e kérelmet.
- 25 Ezen határozat elleni fellebbezés nyomán, a High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division (legfelsőbb bíróság [Anglia és Wales], kancelláriai kollégium, Egyesült Királyság) úgy határozott, hogy felfüggeszti az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:
- „1) Az alábbi rendelkezésekkel ellentétes-e 1,5%-os bélyegilleték valamely tagállam általi, a fenti körülmények között a fent bemutatott átruházásra történő kivetése:
- a) [a 69/335] irányelv 10. vagy 11. cikke; vagy
 - b) [a 2008/7] irányelv 4. vagy 5. cikke; vagy
 - c) az EK-Szerződés 12., 43., 48., 49. vagy 56. cikke?
- 2) Az első kérdésre adandó válasz eltér-e olyan körülmények között, amikor azért van szükség a részvények elszámolóháznak történő átruházására, hogy ösztönözze a kérdéses társaság értéktőzsdéi jegyzését a hivatkozott tagállamban vagy másik tagállamban?
- 3) Az első vagy a második kérdésre adandó válasz eltér-e olyan körülmények között, amikor a tagállam nemzeti joga lehetővé teszi az adóhatóság jóváhagyását követően az elszámolóház működtetőjének azt a választást, hogy elszámolóháznak történő eredeti részvényátruházást ne terhelje bélyegilleték, hanem helyette SDRT-t vessenek ki a részvények elszámolóházon belüli valamennyi későbbi értékesítésére (amelynek mértéke az értékesítés ellenértékének 0,5%-a)?
- 4) A harmadik kérdésre adandó válasz eltér-e olyan körülmények között, amikor a kérdéses társaság által választott ügyletstruktúra azt eredményezi, hogy nem élhet a választási lehetőségből eredő előnyökkel?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első és a második kérdésről

- 26 Az első és a második kérdést együttesen kell vizsgálni. Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy a 69/335 irányelv 10. és 11. cikkét, a 2008/7 irányelv 4. vagy 5. cikkét, valamint az EK 12., az EK 43., az EK 48., az EK 49. vagy az EK 56. cikket (jelenleg EUMSZ 18., EUMSZ 49., EUMSZ 54., EUMSZ 56. vagy EUMSZ 63. cikk) úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes, ha valamely tagállam 1,5%-os bélyegilletéket vet ki az elszámolóháznak történő részvényátruházási ügyletre. Második kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy az első kérdésre adandó válasz eltér-e olyan körülmények között, amikor azért van szükség a részvények elszámolóháznak történő átruházására, hogy ösztönözze az érintett társaság értéktőzsdei jegyzését e tagállamban vagy másik tagállamban.
- 27 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy a 69/335 irányelv, valamint az azt hatályon kívül helyező és felváltó 2008/7 irányelv kimerítően harmonizálja azokat az eseteket, amelyekben a tagállamok tőkeilletéket vehetnek ki (lásd ebben az értelemben: 2007. június 7-i Bizottság kontra Görögország ítélet, C-178/05, EU:C:2007:317, 31. pont; 2009. október 1-jei HSBC Holdings és Vidacos Nominees ítélet, C-569/07, EU:C:2009:594, 25. pont).
- 28 Márpedig, amint a Bíróság már megállapította, ha valamely területen uniós szintű harmonizáció történt, az e területen tett nemzeti intézkedéseket e harmonizációs intézkedés, nem pedig az EUM-Szerződés rendelkezései fényében kell vizsgálni (lásd ebben az értelemben: 2009. október 1-jei HSBC Holdings és Vidacos Nominees ítélet, C-569/07, EU:C:2009:594, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 29 Ebből következik, hogy az első és a második előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések megválaszolása érdekében a Bíróságnak a 69/335 és a 2008/7 irányelv értelmezésére kell szorítkoznia.
- 30 E tekintetben meg kell állapítani, hogy a 2008/7 irányelv 4. cikke szerkezetátalakítási műveletekre irányul és nem tűnik relevánsnak az alapügyben szereplő jogvita tekintetében. Ennélfogva a 69/335 irányelv 10. és 11. cikkét, valamint a 2008/7 irányelv 5. cikkét kell értelmezni, amelyek tiltják többek között, hogy bármilyen formában közvetett adót vessenek ki a tőke-hozzájárulásokra, valamint a részvények, üzletrészek vagy más hasonló értékpapírok létrehozására, kibocsátására, értéktőzsdei bevezetésére, forgalomba hozatalára, illetve az azokkal való kereskedelemre.
- 31 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából egyértelműen kitűnik, hogy az említett irányelvek által követett célokra tekintettel a 69/335 irányelv 10. és 11. cikkét, valamint a 2008/7 irányelv 5. cikkét tágan kell értelmezni annak elkerülése érdekében, hogy az e rendelkezésekben előírt tilalmakat ne fosszák meg hatékony érvényesülésüktől (lásd ebben az értelemben: 2004. július 15-i Bizottság kontra Belgium ítélet, C-415/02, EU:C:2004:450, 33. pont; 2007. június 28-i Albert Reiss Beteiligungsgesellschaft ítélet, C-466/03, EU:C:2007:385, 39. pont; 2009. október 1-jei HSBC Holdings és Vidacos Nominees ítélet, C-569/07, EU:C:2009:594, 34. pont).
- 32 A Bíróság így akként ítélte meg, hogy a 69/335 irányelv 11. cikke és a 2008/7 irányelv 5. cikke (2) bekezdése céljainak megfelelően a tőkefelhalmozási ügyletek adóztatásának tilalma alkalmazandó az e tilalommal kifejezetten nem érintett ügyletekre is, mivel az ilyen adóztatás a tőkefelhalmozás szempontjából átfogó ügylet szerves részét képező ügyletet adóztat (lásd ebben az értelemben: 2014. október 9-i Gielen ítélet, C-299/13, EU:C:2014:2266, 24. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 33 Az alapeljárásban az SDRT fizetési kötelezettséget keletkeztető tényállás két külön ügylet megvalósításához kapcsolódik. Az első, hogy 2006 során az Air Berlin a Clearstream Frankfurtra ruházta a meglévő részvényesek 40 177 604 meglévő törzsrészvénye feletti tulajdonjogot. A második, hogy 2009 során további 4 500 000 törzsrészvényt bocsátottak ki három különböző részvényes javára, amelyek tulajdonjogát azt követően átruházták a Clearstream Frankfurtra. A 69/335 irányelv értelmezése bír jelentőséggel az első ügylet vonatkozásában, míg a második tekintetében a 2008/7 irányelv releváns.
- 34 A 2006. évben teljesített ügyletet illetően az Egyesült Királyság úgy érvel, hogy az meglévő részvények elszámolóháznak történő átruházási ügyletéből állt anélkül, hogy a társaság számára új tőkebevonásra került volna sor, amelyre bélyegilleték vethető ki a 69/335 irányelv 12. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint, amely előírja, hogy a 10. és a 11. cikk rendelkezéseitől eltérve kivethetők értékpapírok átruházását terhelő adók. Az Egyesült Királyság vitatja az Air Berlin értelmezését, amely szerint ezen irányelv 12. cikkét azon helyzetekre kell korlátozni, amelyekben a befektetői minőségben eljáró személyek között tulajdonosváltás történik, így az elszámolóháznak történő átruházás nem tartozik e rendelkezés hatálya alá. Az Egyesült Királyság szerint az e 12. cikkben szereplő „értékpapírok átruházása” fogalom kiterjed minden olyan ügyletre, amelyben az értékpapírok feletti jogosultságot vagy érdekeltséget valamely személy egy másik személyre ruházza át, és az nem függ ezen átruházás átruházójának vagy kedvezményezettjének jogállásától vagy alkalmasságától. Ez az eset áll fenn a részvények elszámolóháznak történő olyan átruházásakor, amely befolyásolja a részvények feletti tulajdonjogot és alapvetően megváltoztatja a felek jogait azon tény ellenére, hogy a tényleges rendelkezési jogot nem ruházták át ezen elszámolóháznak.
- 35 E tekintetben míg a kérdést előterjesztő bíróság nem írja le részletesen sem az elszámolási rendszer működését, sem pedig a részvények feletti tulajdonjog Clearstream Frankfurtra történő átruházásának jogi, alaki és tényleges következményeit, az Egyesült Királyság elismerte, hogy ezen átruházás nem járt a részvények feletti tényleges rendelkezési jog átszállásával. Úgy tűnik tehát, hogy a tulajdonjognak a német jogban előírt ezen átruházása csak az elszámolási rendszer egyik feltétele volt, és nem volt hatással a részvények feletti rendelkezésre és előnyeinek élvezetére. E tekintetben kitűnik az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy a munkavállalók – akik nem adhatták el részvényeiket – 2 177 604 törzsrészvénye jegyezhető volt a frankfurti értéktőzsdén, jöllehet a tulajdonjogukat átruházták az elszámolóházra.
- 36 Ebből következik, hogy mivel a tulajdonjog ilyen átruházásának nincs következménye a tényleges rendelkezési jogra, az nem tekinthető önálló ügyletnek minősülő értékpapír-átruházásnak, amelyre a 69/335 irányelv 12. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint adó vethető ki. Ezen átruházás csak járulékos ügyletnek tekintendő, a részvények frankfurti értéktőzsdei bevezetésére irányuló ügylet részeként, amely a 69/335 irányelv 11. cikkének megfelelően semmilyen formában nem adóztatható.
- 37 A német jogban előírt azon kötelezettséget illetően, hogy annak érdekében, hogy a társaság a frankfurti értéktőzsdén jegyezhesse részvényeit, valamennyi azonos osztályba tartozó részvényét jegyezni köteles, ideértve azokat is, amelyeket nem kíván értékesítenie a tőzsdére történő bevezetéskor, az arra utalhat, hogy egy átfogó ügyletről van szó, amelynek célja valamely társaság frankfurti értéktőzsdei jegyzésre történő engedélyezése, és az magában foglalja a részvények tulajdonjogának a Clearstream Frankfurtra történő átruházását. Mindazonáltal a jogi kötelezettség fennállását figyelmen kívül kell hagyni annak meghatározása során, hogy valamely ügylet önmagában elegendő-e, vagy valamely átfogó ügylet szerves részét képezi-e a tőkefelhalmozás vonatkozásában.
- 38 A 2009 során teljesített ügyletet illetően az Egyesült Királyság hangsúlyozza, hogy a 2009. október 7-i részvényátruházás egy különálló ügylet, és a 2009. június 10-i 4 500 000 részvény új jegyzők számára való kibocsátással történő tőkeemelés követően történt, így ezen ügyletre értékpapír-átruházási illeték vethető ki a 2008/7 irányelv 6. cikke (1) bekezdésének a) pontja szerint.

- 39 Mindazonáltal meg kell állapítani, hogy az Air Berlin elszámolóháznak átruházott részvényei a tőkeemelésnek megfelelő új részvények voltak.
- 40 Márpedig emlékeztetni kell arra, hogy annak engedélyezése, hogy az újonnan kibocsátott értékpapírok első megszerzésére adót vagy illetéket vessenek ki, azt eredményezné, hogy magát az értékpapír kibocsátását adóztatnák meg, mivel ez a tőkefelhalmozás szempontjából ugyanazon átfogó ügylet szerves részét képezi. Az értékpapírok kibocsátása ugyanis önmagában nem elegendő, hanem csak attól a pillanattól van értelme, amikor valaki meg is szerzi az értékpapírokat (2004. július 15-i Bizottság kontra Belgium ítélet, C-415/02, EU:C:2004:450, 32. pont; 2009. október 1-jei HSBC Holdings és Vidacos Nominees ítélet, C-569/07, EU:C:2009:594, 32. pont).
- 41 A 2008/7 irányelv 5. cikke (2) bekezdése a) pontjának hatékony érvényesülése ezért feltételezi, hogy e rendelkezés értelmében a „kibocsátás” magában foglalja az értékpapírok kibocsátásuk során történő első megszerzését is (lásd analógia útján: 2004. július 15-i Bizottság kontra Belgium ítélet, C-415/02, EU:C:2004:450, 33. pont; 2009. október 1-jei HSBC Holdings és Vidacos Nominees ítélet, C-569/07, EU:C:2009:594, 33. pont).
- 42 Az első és a második kérdésre tehát a következő választ kell adni:
- A 69/335 irányelv 10. és 11. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan részvényátruházási ügylet adóztatása, amellyel a valamely társaság összes részvénye feletti tulajdonjogot kizárólag abból a célból ruházzák át egy elszámolóházra, hogy e részvények bevezetésre kerüljenek valamely tőzsdén, anélkül hogy az e részvények feletti tényleges rendelkezési jog megváltozna.
 - A 2008/7 irányelv 5. cikke (1) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan részvényátruházási ügylet adóztatása, amellyel a tőkeemelés során újonnan kibocsátott részvények tulajdonjogát kizárólag abból a célból ruházzák át egy elszámolóházra, hogy e részvényeket újbóli eladásra kínálják.

A harmadik és a negyedik kérdéstről

- 43 Harmadik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az első és a második kérdésre adandó válasz eltér-e olyan körülmények között, amikor a tagállam jogszabályai lehetővé teszik az adóhatóság jóváhagyását követően az elszámolóház működtetőjének azt a választást, hogy az elszámolóháznak történő eredeti részvényátruházást ne terhelje bélyegilleték, hanem helyette illetéket vessenek ki a részvények elszámolóházon belüli valamennyi későbbi értékesítésére. A negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy a válasz eltér-e, ha nem lehet élni a választási lehetőségből eredő előnyökkel.
- 44 Meg kell állapítani, hogy úgy tűnik, hogy e kérdések azon az előfeltevésen alapulnak, amely szerint a részvények elszámolóháznak történő eredeti értékesítését követő valamennyi részvényeladás a 2008/7 irányelv szerint adóztatható. Mivel az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések nem vonatkoznak az érvelés e szempontjára, nem kell értelmezni a 2008/7 irányelvet e tekintetben.
- 45 Az FA 1986 97A. cikkében foglalt választási lehetőséget illetően meg kell állapítani, hogy az lehetővé teszi az elszámolóháznak, hogy elkerülje az 1,5%-os SDRT megfizetését az értékpapírok elszámolási rendszerbe történő kezdeti bevezetésekor, feltéve hogy az elszámolóház működtetője olyan megállapodásokat köt, amelyek biztosítják arról a HMRC-t, hogy az ezen elszámolóház keretében később történő minden egyes átruházási ügylet után 0,5%-os SDRT-t szednek be, és hogy megfelelnek az SDRT-re vonatkozó szabályozásokból eredő egyéb kötelezettségeknek.

- 46 A jelen ügyben az első két kérdésre adott válaszból kitűnik, hogy a 69/335 és a 2008/7 irányelvvel ellentétes a részvények elszámolóházak történő, e részvények értéktőzsdére való bevezetésére, vagy új részvények kibocsátására irányuló ügylet szerves részét képező átruházása esetében történő illeték kivetésével.
- 47 E tekintetben azon tényre tekintettel egyrészt, hogy a szóban forgó választás mechanizmusa tevőleges magatartást feltételez, amely hiányában az uniós jogot sértő szabályozás alkalmazandó, másrészt pedig, hogy a kérdést előterjesztő bíróság szerint az alapügyben az Air Berlin, amely megfizette a bélyegilletéket, nem élhetett e választási lehetőséggel, és nem kötelezhette az elszámolóházat arra, hogy éljen e lehetőséggel, és, hogy annak nem volt érdeke azzal élni, a választási lehetőség gyakorlása nem bír jelentőséggel a 69/335 irányelv 10. és 11. cikkében, valamint a 2008/7 irányelv 5. cikkében kimondott tilalom alkalmazása szempontjából (lásd analógia útján: Mengozzi főtanácsnok HSBC Holdings és Vidacos Nominees ügyre vonatkozó indítványa (C-569/07, EU:C:2009:594, 71. pont).
- 48 Következésképpen e választási lehetőséget nem kell figyelembe venni.
- 49 A harmadik és a negyedik kérdésre azt kell tehát válaszolni, hogy az első és a második kérdésre adandó válasz nem tér el olyan körülmények között, amikor az alapügyben szereplőhöz hasonló tagállami jogszabályok lehetővé teszik az elszámolóház működtetőjének az adóhatóság jóváhagyását követően azt a választást, hogy az elszámolóházak történő eredeti részvényátruházást ne terhelje bélyegilleték, hanem helyette bélyegilletéktartalék-adót vessenek ki a részvények valamennyi későbbi értékesítésére.

A költségekről

- 50 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (hetedik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) A tőkeemelést [helyesen: tőkefelhalmozást] terhelő közvetett adókról szóló, 1969. július 17-i 69/335/EGK tanácsi irányelv 10. és 11. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azokkal ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan részvényátruházási ügylet adóztatása, amellyel a valamely társaság összes részvénye feletti tulajdonjogot kizárólag abból a célból ruházzák át egy elszámolóházra, hogy e részvények bevezetésre kerüljenek valamely tőzsdén, anélkül hogy az e részvények feletti tényleges rendelkezési jog megváltozna.
- 2) A tőkeemelést [helyesen: tőkefelhalmozást] terhelő közvetett adókról szóló, 2008. február 12-i 2008/7/EK tanácsi irányelv 5. cikke (1) bekezdésének c) pontját úgy kell értelmezni, hogy azzal ellentétes az alapügyben szereplőhöz hasonló olyan részvényátruházási ügylet adóztatása, amellyel a tőkeemelés során újonnan kibocsátott részvények tulajdonjogát kizárólag abból a célból ruházzák át egy elszámolóházra, hogy e részvényeket újbóli eladásra kínálják.
- 3) Az első és a második kérdésre adandó válasz nem tér el olyan körülmények között, amikor az alapügyben szereplőhöz hasonló tagállami szabályozás lehetővé teszi az elszámolóház működtetőjének az adóhatóság jóváhagyását követően azt a választást, hogy az elszámolóházak történő eredeti részvényátruházást ne terhelje bélyegilleték, hanem helyette bélyegilletéktartalék-adót vessenek ki a részvények valamennyi későbbi értékesítésére.

Aláírások

